

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
s.sof@regeringskansliet.se

Svar på remiss av utkast till lagrådsremiss Elektronisk övervakning – ett verktyg för socialtjänsten till skydd för barn och unga

Ert diarienummer S2026/00342

Sammanfattning

Domstolen har, utifrån de aspekter som den ska beakta, inte någon erinran mot förslagen i utkastet. Domstolen bedömer att utkastets justerade förslag om att frågor om elektronisk övervakning ska prövas av förvaltningsrätten som första instans medför positiva effekter för rättssäkerheten i förhållande till förslagen i promemorian En lag om insatser inom socialtjänsten till vårdnadshavare, barn och unga när samtycke saknas (Ds 2024:30).

Domstolen hänvisar till sitt svar på remissen av nyss nämnd promemoria den 17 mars 2025 och lämnar följande synpunkter för beaktande i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Synpunkter

Rättens prövning (avsnitt 6.3 och 6.6)

Domstolen noterar att förvaltningsrättens prövning av socialnämndens ansökan om beslut om elektronisk övervakning föreslås ske med utgångspunkt i den av nämnden redan beslutade särskilda föreskriften om att under vissa tider uppehålla sig i hemmet eller viss annan plats. Det är i förhållande till den föreskriften som rätten föreslås pröva om förutsättningarna, inbegripet behov och proportionalitet, för elektronisk övervakning är uppfyllda.

Domstolen noterar att prövningen föreslås vara fakultativ. Härav följer att rätten vid sitt ställningstagande har ett utrymme att beakta omständigheter som är relevanta för en proportionalitetsbedömning men som inte fullt ut kan beaktas inom ramen för rekvisiten i bestämmelsen eller som ett led i bedömningen av barnets eller den unges bästa (s. 50). Domstolen uppfattar att det därmed inte föreligger hinder för att beakta om den beslutade särskilda föreskriften är befogad vid prövningen av om det finns förutsättningar för att besluta om elektronisk övervakning.

Offentligt biträde m.m. (avsnitt 6.12)

Domstolen ser positivt på utkastets justerade förslag i förhållande till promemorian att det, för att underlätta förordnande av offentligt biträde, krävs att behov därav *måste* antas saknas.

Domstolen instämmer i utkastets bedömning att det inte i den föreslagna lagen finns något behov av en särskild bestämmelse om biträdets kunskaper, erfarenheter och lämplighet, med hänsyn till 5 § första stycket lagen (1996:1620) om offentligt biträde. Domstolen noterar vidare att det av förarbetena till den bestämmelsen framgår att domstolen vid sin bedömning kan väga in sådana faktorer som biträdets erfarenheter och kunskaper om barns utveckling, rättigheter och behov samt förmåga att kommunicera med barn och unga på deras nivå (prop. 2024/25:195 s. 18).

Ekonomiska konsekvenser (avsnitt 10.1)

Domstolen instämmer i att den nu föreslagna ordningen att förvaltningsrätten ska pröva frågor om elektronisk övervakning som första instans medför ett behov av en ny beräkning av kostnaderna.

Domstolen har inte någon erinran mot den beräknade styckkostnaden om 16 096 kr per mål i förvaltningsrätt. Däremot framstår den uppskattade kostnaden för de offentliga biträdena som alltför lågt beräknad. Av förslagen i utkastet följer att det som huvudregel kommer vara fråga om två eller fler offentliga biträden i varje mål. En ersättningsgill, arbetad tid om sammanlagt åtta timmar för två eller fler biträden framstår som mindre sannolik redan med hänsyn till att förvaltningsrätten i de allra flesta fall kommer att hålla muntlig förhandling. Frågan bör bli föremål för fortsatta överväganden.

Beredning och beslut

Detta yttrande har beslutats av lagmannen Lennart Furufors efter föredragning av rådmannen Jack Hillerström-Forsyth.

Lennart Furufors
lagman